

1 - Moje práva v průběhu vyšetřování

Má na vyšetřování vliv to, že jsem cizí státní příslušník?

Postavení vyšetřované osoby jako cizího státního příslušníka obecně nemá na trestní vyšetřování vliv. Cizí státní příslušníci mají stejná práva jako státní příslušníci Španělska, kteří jsou vyšetřováni, a jsou jim rovněž přiznána určitá zvláštní práva, jako je právo na bezplatnou pomoc tlumočnicka, pokud cizí státní příslušník nerozumí nebo nemluví španělsky nebo úředním jazykem, v němž řízení probíhá. Je-li cizí státní příslušník zadržen v rámci trestního vyšetřování, má právo na to, aby byly informace o zbavení svobody a místě zadržení kdykoli sděleny konzulárnímu úřadu jeho země, a má rovněž právo být navštíven konzulárními úředníky své země a dále s nimi komunikovat a udržovat písemný kontakt.

Při rozhodování o individuální situaci (vzetí do vazby) v průběhu trestního řízení a při přijímání dalších opatření, která méně omezují práva, jako je zabavení cestovních pasů nebo zákaz opustit území státu, lze vzít v úvahu postavení vyšetřované osoby jako cizího státního příslušníka.

Jaké jsou fáze vyšetřování?

Cílem trestního vyšetřování je shromáždit důkazy týkající se možného spáchání trestného činu a určit údajné pachatele tohoto trestného činu.

Jedná se o dvě fáze:

- **Policejní:** Policie vyšetřuje známé skutečnosti, které mohou představovat trestný čin. Za tímto účelem kontaktuje všechny osoby, u nichž se předpokládá určitá účast na případu, vyhledává věcné důkazy, svědky atd.
- **Soudní (přípravná):** Pokud policie naleznе známky trestné činnosti a určí osoby, které jsou za ni údajně odpovědné, zašle trestní oznámení vyšetřujícímu soudci, který zahájí odpovídající trestní řízení a případně přijme opatření, které považuje za vhodné (výslech podezřelých osob a svědků, získání dokumentů týkajících se případu, zápisy a prohlídky, analýza podstaty atd.).

Není-li nalezen žádný důkaz o spáchání trestného činu nebo není-li pachatel znám, je případ odložen a uzavřen.

Pokud se zjistí, že byl spáchán trestný čin, budou přijata opatření k pokračování v řízení tím, že se zahájí „dílčí fáze“, jejímž účelem je určit, zda je vyšetřování úplné a zda je vhodné podat obžalobu.

Po případném předložení příslušné obžaloby a prohlášení obhajoby jsou strany předvolány k soudnímu řízení.

Španělské státní zastupitelství (*Ministerio Fiscal*) musí být informováno po celou dobu trestního vyšetřování a může požadovat, aby vyšetřující soudce (*Juez de Instrucción*) provedl jakékoli vyšetřovací úkony, které zastupitelství považuje za relevantní. Domnívá-li se státní zastupitelství, že neexistují dostatečné důkazy o spáchání trestného činu nebo o jeho pachatelích, může požádat o odložení věci. Pokud se však domnívá, že existují dostatečné důkazy o trestném činu proti určité osobě, podá po ukončení vyšetřování odpovídající obžalobu.

Fáze shromažďování důkazů / Pravomoci vyšetřovatelů

Kriminální policie (*Policía Judicial*) je odpovědná za provádění vyšetřovacích postupů nezbytných ke zjištění, zda došlo k porušení zákona, ke shromáždění příslušných důkazů a k určení pachatelů trestného činu. To je prováděno pod dohledem soudce pověřeného vyšetřováním v přípravném řízení, který musí ve všech případech povolit jakékoli vyšetřovací postupy, které představují porušení základních práv (vstup a domovní prohlídka, odposlech

komunikace atd.). Španělské státní zastupitelství (*Ministerio Fiscal*) musí být informováno po celou dobu trestního vyšetřování a může požadovat, aby vyšetřující soudce provedl jakékoli vyšetřovací úkony, které zastupitelství považuje za relevantní.

Zadržení policí

Obecně platí, že zadržení nesmí trvat déle, než je nezbytně nutné k provedení vyšetřování za účelem objasnění skutkového stavu, a v žádném případě nesmí přesáhnout 72 hodin, což je maximální doba, po jejímž uplynutí musí být zadržená osoba propuštěna nebo předána soudnímu orgánu.

Zadržení může nařídít policie, což musí příslušníci policie učinit v případech stanovených zákonem. Může být rovněž nařízeno španělským státním zastupitelstvím nebo přímo vyšetřujícím soudcem. Ve výjimečných případech mohou zadržení provádět soukromé osoby, které jsou povinny neprodleně předat zadrženou osobu soudnímu orgánu.

Zadržení musí probíhat tak, aby co nejméně poškodilo zadrženou osobu, její pověst a majetek; osoby, které nařizují zadržení, a osoby odpovědné za jeho výkon musí zajistit řádné dodržování ústavních práv zadržené osoby na zachování osobní cti, soukromí a dobré pověsti.

Po provedení vyšetřování policí s cílem objasnit skutkové okolnosti a v zákonné lhůtě 72 hodin je zadržená osoba propuštěna nebo předána soudnímu orgánu.

Výslech

podezřelá osoba je informována o právech a požádána, aby poskytla prohlášení týkající se skutečností, které jsou předmětem vyšetřování. Podezřelá osoba může nevyprávět a neposkytnout žádné prohlášení, pokud si tak přeje, nebo se může rozhodnout, že na žádnou z položených otázek neodpoví, nebo může uvést, že prohlášení učiní pouze před soudcem.

Podezřelá osoba si může svobodně určit advokáta; pokud tak neučiní, bude jim nápomocen úředně přidělený advokát. Má rovněž právo se před učiněním prohlášení soukromě setkat se svým advokátem.

Pokud je podezřelá osoba cizím státním příslušníkem a nerozumí ani nemluví španělsky nebo úředním jazykem, v němž řízení probíhá, je neslyšící, má poruchu sluchu nebo má jazykové potíže, má právo na bezplatnou pomoc tlumočnicka.

Podezřelá osoba má právo nevyprávět proti sobě samé.

Podezřelá osoba může rovněž na počátku prohlásit, že je vinna všemi nebo některými trestnými činy, z nichž je obviněna. To nezastaví pokračování vyšetřování nebo konání soudního řízení. V závislosti na druhu trestu a trestného činu však může být vedeno zrychlené soudní řízení. V takových případech může advokát zastupující podezřelou osobu dosáhnout dohody se španělským státním zastupitelstvím tak, aby byl vydán odsuzující rozsudek, avšak se snížením trestu.

Vazba

Vazba může být nařízena pouze tehdy, považuje-li to vyšetřující soudce za vhodné, a to na žádost španělského státního zastupitelství nebo kteréhokoli státního zástupce.

V každém případě musí být splněny příslušné právní požadavky a opatření musí být zaměřeno na dosažení legitimního cíle (ochrana oběti nebo předejití nebezpečí skrývání se, opakovaného páčání trestného činu nebo zničení či utajování důkazů).

Jaká mám práva v průběhu vyšetřování?

Každá osoba obviněná ze spáchání trestného činu může uplatnit své právo na obhajobu během řízení poté, co o tomto byla informována; za tímto účelem budou srozumitelně a přístupným jazykem poskytnuty informace o těchto právech:

1. právo být informována o skutcích, z nichž je obviněna a o jakékoli významné změně předmětu vyšetřování

- a obvinění,
2. právo včas přezkoumat řízení tak, aby bylo zaručeno právo na obhajobu, a to v každém případě před učiněním výpovědi,
 3. právo jednat v trestním řízení za účelem výkonu svého práva na obhajobu v souladu se zákonem,
 4. právo svobodně si určit obhájce (s výjimkami uvedenými ve španělském trestním právu procesním),
 5. právo požádat o bezplatnou právní pomoc, postup a podmínky pro získání této pomoci,
 6. právo na bezplatný překlad a tlumočení v souladu se španělským trestním právem procesním,
 7. právo nevypovídat a nepředkládat žádné prohlášení, pokud si tak nepřeje, a neodpovídat na žádnou z položených otázek,
 8. právo nevypovídat proti sobě a nesvědčit proti sobě samé.

Mám právo na tlumočníka a překlady?

Každá podezřelá osoba bude neprodleně písemně, jednoduchým a přístupným způsobem a v jazyce, kterému rozumí, informována o skutcích, z nichž je obviněna, jakož i o svých právech, zejména o právu na bezplatnou pomoc tlumočníka v případě cizího státního příslušníka, který nerozumí španělštině nebo úřednímu jazyku, v němž řízení probíhá, nebo v případě neslyšících či osob se sluchovým postižením, jakož i dalších osob s jazykovými problémy.

Během fáze vyšetřování má toto právo podobu práva na pomoc tlumočníka, který používá jazyk, kterému podezřelá osoba rozumí, a to v průběhu všech řízení, během nichž je jeho přítomnost nezbytná, včetně výsledku policíí nebo španělským státním zastupitelstvím a všech soudních jednání, a práva používat tlumočníka při rozhovorech s obhájcem, které přímo souvisejí s následným výsledkem nebo pořízením výpovědi nebo které jsou nezbytné pro podání odvolání nebo pro jiné procesní žádosti.

ii) Mám právo na informace a přístup ke spisu?

Obecně máte právo být informováni o činech, z nichž jste obviněni, a o veškerých relevantních změnách v předmětu vyšetřování a obvinění. Máte rovněž právo včas přezkoumat řízení, aby bylo zaručeno právo na obhajobu, a v každém případě před učiněním výpovědi, s výhradou zákonem stanovených výjimek.

V případě, že jste byli zadrženi, budete rovněž informováni o důvodech zadržení a o svých právech (konkrétně o právu na náhled do částí řízení, které jsou nezbytné pro zpochybnění zákonnosti zadržení nebo zbavení osobní svobody).

Mám právo na přístup k obhájci a na to, aby byla třetí osoba informována o mé situaci?

Máte právo svobodně si určit advokáta (s výjimkami stanovenými ve španělském trestním právu procesním) a bez zbytečného odkladu získat pomoc tohoto obhájce. Právo na obhajobu zahrnuje právní pomoc advokáta, kterého si můžete svobodně určit, nebo pokud tak neučiníte, právního zástupce, s nímž můžete komunikovat a setkat se soukromě, a to i před tím, než poskytnete své prohlášení policii, španělskému státnímu zastupitelství nebo soudnímu orgánu (s výjimkami stanovenými v zákoně), a který bude přítomen při všech Vašich výpovědích, potvrzeních, konfrontacích svědků a rekonstrukcích událostí.

V případě, že jste zadrženi, máte právo na to, aby byl rodinný příslušník nebo osoba, kterou jste si zvolili, bez zbytečného odkladu informováni o Vašem zbavení osobní svobody a o místě, kde jste zadržováni. Cizí státní příslušníci mají právo oznámit výše uvedené okolnosti konzulárnímu úřadu své země.

Máte rovněž právo komunikovat bez zbytečného odkladu telefonicky s třetí stranou dle svého výběru; cizí státní příslušníci mají právo být navštíveni konzulárními úředníky své země a dále s nimi komunikovat a udržovat písemný kontakt.

Mám právo na právní pomoc?

Na bezplatnou právní pomoc máte nárok, pokud jste španělským státním příslušníkem nebo cizím státním příslušníkem oprávněně pobývajícím ve Španělsku, a prokážete, že nemáte dostatečné prostředky na soudní řízení za podmínek stanovených zákonem.

Právo na bezplatnou právní pomoc zahrnuje prominutí úhrady odměny advokátů a právníků, pokud je jejich účast na řízení povinná a v případě kdy není povinná, ale je soudcem nebo soudem výslovně požadována, aby bylo

zaručeno rovné zacházení se stranami řízení. Právní pomoc se poskytuje zadrženému nebo vězni, který si nezvolil obhájce, pro jakékoli policejní opatření, které není výsledkem probíhajícího soudního řízení nebo prvního předvedení před soudní orgán, včetně předvolání v rámci soudní pomoci. V případech obětí genderově podmíněného násilí, terorismu a obchodování s lidmi, jakož i nezletilých osob nebo osob s mentálním postižením nebo duševním onemocněním zahrnuje bezplatná právní pomoc bezplatné poradenství bezprostředně před podáním trestního oznámení.

v) Co je třeba vědět o:

Presumpci nevinny

Presumpce nevinny je právo každé vyšetřované nebo obviněné strany v trestním řízení na to, aby na ni bylo pohlíženo tak, jako by byla nevinná, dokud není pravomocným rozsudkem stanoveno její odsouzení.

Presumpce nevinny má dva aspekty: jako zásada týkající se zacházení a rozsudku. Jako zásada týkající se zacházení znamená, že s podezřelou a obviněnou osobou je třeba zacházet tak, jako by byla nevinná, ledaže by odsouzení pravomocným rozsudkem prokázalo opak. Jako zásada týkající se rozsudku má presumpce nevinny dopad na hodnocení důkazů, neboť v trestním řízení musí soudce vycházet z předpokladu, že podezřelá a obviněná osoba je nevinná a v případě, že obžaloba plně neprokáže její vinu, nabude dočasné tvrzení o nevině právní moci.

Právu nevypovídat a nesvědčit proti sobě samému

Právo podezřelá osoba nevypovídat a nesvědčit proti sobě samému je základním právem, kterého může využít, aniž by v důsledku toho utrpěla jakékoli negativní důsledky.

Mlčení obviněného nemůže nahradit nedostatek důkazů pro trestní stíhání. To znamená, že bez ohledu na jeho prohlášení musí obžaloba prokázat existenci důkazu o spáchání trestného činu. V případech, kdy existuje důkaz, může být jeho mlčení považováno za potvrzení jeho viny, pokud obžalovaný po seznámení se s důkazy obžaloby neodpoví nebo neposkytne dostatečné vysvětlení ve prospěch obhajoby. Proto je důležité, aby si byl obžalovaný před svou výpovědí vědom důkazu obžaloby.

Neexistují-li dostatečné důkazy pro trestní stíhání obviněného, jeho mlčení nelze použít namísto absence důkazů pro účely trestního stíhání.

Důkazním břemeni

Důkazní břemeno spočívá výlučně na obžalobě, a nikoli na obhajobě. Presumpce nevinny přesouvá důkazní břemeno na obžalobu, která je výlučně odpovědná za prokázání skutečností zakládajících trestněprávní žalobu (odpovědnost nikdy nenese obhajoba). Kromě toho musí být tento důkazní proces dostatečný k tomu, aby soudu poskytl důkazy o existenci nejen trestného činu, ale i trestní odpovědnosti obviněného z tohoto činu.

Existují nějaké zvláštní záruky pro děti?

Je-li vyšetřovaná osoba nezletilá, bude přípravné vyšetřování trestního řízení provádět španělské státní zastupitelství pro mladistvé (*Fiscalía de Menores*) a řízení proběhne před španělským soudem pro mladistvé (*Juzgado de Menores*), neboť se jedná o soud se zvláštní příslušností upravenou v základním zákoně č. 5/2000 ze dne 12. ledna 2000 o trestní odpovědnosti nezletilých osob. Tento zákon stanoví, že nezletilé osoby ve věku od 14 do 18 let mají trestní odpovědnost, ale podléhají zvláštnímu právnímu režimu. Pokud je tedy nezletilá osoba zadržena, je předána oddělení pro mladistvé státního zastupitelství (*Secciones de Menores de la Fiscalía*) a osoby, které za ni mají rodičovskou odpovědnost nebo jsou jejími opatrovníky nebo zákonnými zástupci jsou informovány o této skutečnosti a místě zadržení, jakmile je zjištěno, že je osoba nezletilá.

Je-li nezletilá osoba cizím státním příslušníkem, je o jejím zadržení informován konzulát její země.

Existují nějaké zvláštní záruky pro zranitelné podezřelé osoby?

V současné době nejsou existující záruky pro zranitelné podezřelé osoby systematicky zahrnuty do španělských právních předpisů, a ačkoli jsou stanoveny v návrhu trestního řádu, ten dosud nevstoupil v platnost.

Španělské právní předpisy jako takové obsahují nahodile uváděné zvláštní záruky pro zranitelné podezřelé osoby,

například používání srozumitelného a přístupného jazyka během trestního řízení, právo na bezplatnou pomoc tlumočnicka v případě neslyšících osob nebo osob se sluchovým postižením, jiných osob s jazykovými problémy atd.

Jaké jsou zákonné lhůty v průběhu vyšetřování?

Soudní vyšetřování se uskuteční nejpozději do 12 měsíců od zahájení řízení o věci.

Pokud se před uplynutím této lhůty zjistí, že vyšetřování nebude možné dokončit, může soudce z vlastního podnětu nebo na žádost účastníka řízení a po konzultaci s účastníky řízení povolit postupná prodloužení nejvýše o šest měsíců.

Tato prodloužení budou přijata usnesením, v němž budou uvedeny důvody, které bránily dokončení vyšetřování ve stanovené lhůtě, jakož i požadovaná konkrétní opatření a jejich význam pro vyšetřování. Případné zamítnutí prodloužení bude rovněž vydáno prostřednictvím odůvodněného rozhodnutí.

Co je přípravné řízení, včetně alternativy vazby a možností předání do domovského státu (evropský příkaz k výkonu dohledu)?

Konkrétně evropský příkaz k výkonu dohledu umožňuje podezřelému nebo obviněnému čekajícímu na soudní řízení předejít vazbě prostřednictvím předběžného propuštění ve státě jeho bydliště. Evropský příkaz k výkonu dohledu je vydáván s cílem zaručit zásadu nediskriminace na základě státní příslušnosti zakotvenou v článku 18 Smlouvy o fungování Evropské unie, neboť umožňuje poskytnout rovné zacházení občanům EU podezřelým ze spáchání trestného činu v jiném členském státě, než ve kterém mají bydliště, pokud jde o jejich individuální situaci v době, kdy čekají na soudní řízení.

■ Poslední aktualizace: 29/07/2025

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.